

WŁADYSŁAW JAGIEŁŁO

WŁADYSŁAW JAGIEŁŁO

* OKOŁO 1362 LUB 1352
† 1 CZERWCA 1434 W GÓRDKU

Był synem księcia Olgierda z dynastii Giedyminowiczów. Wielki książę litewski w sierpniu 1385 roku zawarł z Polską Unię w Krewie, zobowiązując się do przyjęcia chrztu i chrystianizacji Litwy, połączenia księstwa litewskiego z polskim oraz poślubienia królowej Jadwigi w zamian za tron Polski.

5 lutego 1386 roku książę Jagiełło przyjął chrzest i przybrał chrześcijańskie imię Władysław. 18 lutego w katedrze wawelskiej odbył się jego ślub z Jadwigą. 3 marca Władysław Jagiełło został koronowany na króla Polski.

Po śmierci Jadwigi (1399) Jagiełło ożenił się jeszcze trzykrotnie: z Anną Cylejską, Elżbietą Granowską i księżniczką litewską – Zofią Holszańską z którą miał trzech synów: Władysława III Warneńczyka, Kazimierza (zmarł po roku) i Kazimierza IV Jagiełłończyka.

Jako król Polski i wielki książę litewski (od 1401 najwyższy książę litewski) prowadził aktywną politykę skierowaną przeciwko Zakonowi Krzyżackiemu. To z kolei doprowadziło między innymi do wielkiej wojny (1409–1411), w trakcie której pokonał armię krzyżacką pod Grunwaldem (15 lipca 1410), w największej bitwie średniowiecznej Europy. W czasie kampanii zastosowano nowatorskie metody działań (wybudowano most pontonowy na Wiśle) i dowodzenia. Próba zdobycia stolicy państwa krzyżackiego – Malborka – nie powiodła się. W efekcie wojny siła militarna Zakonu została złamana, a na mocy pokoju w Toruniu (1411) Litwa odzyskała utraconą wcześniej Żmudź, zaś Ziemia Dobrzyńska ostatecznie powróciła do Polski. Kilka kolejnych wojen z Krzyżakami nie przyniosło widocznych efektów, ale podkopało wiarę w siłę państwa zakonnego. Spór polsko-krzyżacki znalazł swoje odbicie na soborze w Konstancji (1414–1418) i przyniósł sukces polskiej dyplomacji.

W roku 1413 została podpisana Unia polsko-litewska w Horodle, na mocy której oba państwa miały prowadzić wspólną politykę zagraniczną, administrację litewską zorganizowano na wzór polski, a bojarzy litewscy zostali zrównani w prawach ze szlachtą polską.

Zdobycza chorągiew Wielkiego Mistrza w dziele *Bandiera Prutenorum* Jana Długosza

Bitwa pod Grunwaldem, miniatura w kronice Diebolda Schillinga z XV wieku

Podczas swojego panowania Władysław Jagiełło zdołał zhołdować Mołdawię, złamać potęgę militarną Krzyżaków i zawrzeć sojusz z dotąd wrogią Brandenburgią. Umocnił więzi między Polską i Litwą, w której przeprowadził chrystianizację. Za jego panowania nastąpił dynamiczny rozwój demograficzny i gospodarczy kraju.

Władysław Jagiełło jest pierwszym przedstawicielem Jagiellonów na tronie polskim. Okres dynastii jagiellońskiej (do 1572) należał do najlepszych w historii Polski. Powstało wówczas wielkie państwo, odgrywające wiodącą rolę w Europie Środkowo-Wschodniej.

Mieczów ci u nas dostatek, ale i te przyjmuję jako wróżbę zwycięstwa, którą mi sam Bóg przez wasze ręce zsyła. A pole bitwy On także wyznaczy. Do którego sprawiedliwości ninie się odwołuję, skargę na moją krzywdę i waszą nieprawość a pychę zanosząc – amen.

Władysław Jagiełło
w odpowiedzi posłom krzyżackim
przed bitwą pod Grunwaldem

Moneta kolekcjonerska o nominale 20 złotych, wyemitowana jako upamiętnienie półgroza Władysława Jagiełły

